

SZARVASI LAPOK

A TÁRSADALOM, KÖZGAZDASÁG ÉS IRODALOM KÖRÉBŐL.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenként egyszer, vasárnap

Az előfizetési és hirdetési pénzek, egy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza.

Hirdetési díjak:

Egy háromhasábos peticior . . . . . 5 kr
Kétszeri közlésnél . . . . . 4 kr
Háromszori közlésnél . . . . . 3 kr
Többszöri hirdetéseknel engedmény adatik. Rélyegil leték minden hirdetés után 30 kr.

Anyilt-térben minden garmondsor díja 10kr.

Szerkesztői szó.

Lapunk kiadását a következő évnegyeddél Szikes Antal nyomdai intézete veszi át. Midőn arról t. előfizetőinket és olvasóinkat értesíteni kötelességünknek tartjuk, kijelentjük egyszerismind, hogy e változtatás lapunknak csak előnyére válik, mert a terhes kiadói gondoktól megszabadulván a szerkesztőség, annal több gondot fordíthat a lap tartalmasbbá és élénkebbé tételére.

Ez alkalommal ujabbban is kijelentjük, hogy lapunk mint vegyes tartalmú társadalmi lap köréből kizár minden politikát, s valamint eddig nem voltunk, ugy ezentúl sem leszünk politikai pártorganum, — szigoruan fogjuk ezentúl is neutralitásunkat megőrizni, s kijelentjük azt is, hogy bírván eddigi munkatársaink- elsősorban főmunkatársunk Bolygónak- szíves közreműködésére vonatkozó ígéretét, nem szününk meg teljes erőnkől oda-törekedni, hogy lapunk a méltányos követelményeknek megfelelően s legyen Szarvas városa és vidéke társadalmi és közgazdasági érdekeinek hű tolmácsa és buzgó harczoza.

Szarvas, jun. 26. 1886.

MIHÁLFIJÓZSEF,
a „Szarvasi Lapok” szerkesztője

Kiadói szó.

Midőn a „Szarvasi Lapok” kiadását a következő számmal átvettem, nem a nyereszkedési vágy, de tisztán azon eszme vezérelt, hogy Szarvason egy helyiérdekű lap fennállása szükséges.

Azért fordulok egész bizalommal Szarvas városa és vidéke n. é. közönségéhez, hogy lapunkat továbbra is támogatni sziveskedjenek előfizetéseikkel, mert csak így leszünk képesek lapunkat továbbra fenntartani és gyarapítani.

Lapunk ugy mint eddig egy iven fog megjelenni hetenkint egyszer vasárnap

Előfizetési díj helyben házhoz hordva vagy vidéken postán küldve:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.

Félévre . . . . . 2 frt, 50 kr.

Negyedévre . . . . . 1 frt, 25 kr.

Az előfizetési pénzt, hirdetéseket és minden a kiadóhivatalt érdeklő közleményeket kérjük Szikes Antal könyvnyomdájába küldeni.

Szarvas, 1886 jun. 26.

SZIKES ANTAL,

a „Szarvasi Lapok” kiadó-tulajdonosa.

Levelezés.

B.-Szentandrás, jun. 24 1886.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Községünkben jun. 22-én tartott meg a Heizler Róza nevelő kisasszony vezetése alatt álló

társulati leányiskola évi zárvizsgálata. A növendékek szabatos, értelmes feleletei arról tettek bizonyosságot, hogy a nevelőnő minden igyekezetét oda irányította, hogy hivatásának teljes mérvben megfeleljen. A jelen volt szülék és nevelésügybarátok mindannyian meglegedésüket nyilvánítva távoztak el. Különösen meglepők voltak a különbnél különbféle női szép kézimunkák, melyeknek látása a meglegedés legnagyobb fokára hangolták a szemlélet. Szóval e vizsga fényesen igazolta a nevelőnő szakképzettségét, ügyességét és fáradhatlan szorgalmát.

A mily édes örömtől áthatva voltak a szülék és a nevelésügy iránt érdeklődők a felmutatott szép eredmény felett, ép oly elszomorító és lehangoló volt mindenkire ama kínos érzelem mely annak tudatán támadt a keblekben, vajon az eddig egyesek áldozat készsége által fenn tartott leányiskola — mely népes községünkben nagy lényegot pótol — nem lesz-e kénytelen feloszolni?

A nevelésügy iránt érdeklődők ez előtt 4 évvel egy társulatot alkottak, s egyesek áldozatkészsége egy a célnak teljesen megfelelő épületet szerzett, azt a kor kívánalmának teljesen megfelelő felszerelésével ellátva átadták a közönségnek. A nevelésügy oltárára, reménylve, hogy időről időre lesznek községünknek a nevelésügy magasztos érzelmétől áthatott polgárai, kik képesek lesznek e hézagot pótló növelést fenntartani; reményltek, hogy ha egyesek tán anyagi helyzetöknél fogva nem lesznek képesek a nevelőnő évi fizetését — mert más alig is volna szükséges — fedezni, akkor a községi képviselőintézkedni fog, hogy ez egyesek által a nevelésügy oltárára áldozott nehány

TÁRBUZA.

Egy huszár káplár Bécsben.

Énekes életkép 5 felvonásban, adatott műkedvelők által f. hó 21-én a szarvasi nőegylet és leánynevelde javára.

Mulatságok, táncszestélyek és színelőadások rendezésére kiapadhatlan forrást nyújt a nőegylet alapítókéje. A mai realis világban még a jótékonyság gyakorlásában is praktikusak vagyunk. Rendezünk jótékonycélú zene, táncszestélyeket, hangversenyeket, színelőadásokat, no és majálisokat is (mert ezek is hálásaknak bizonyulnak az alapítókére nézve) és egy kis szerény pumpolás révén kitünően mulatunk, főképp ha az műkedvelői előadás is a nőegylet javára rendeztetik. Mert a műkedvelői előadások igen érdekesek szoktak lenni. Ismerőseinknek a világot jelentő deszkákon való szereplése, a pathosz, melyet a tragikum illetőleg comicum érdekében kifejtene, méltán felkeltik érdeklődésünket. Ez magyarázata annak, hogy az előadás napján, a midőn a jegyek előre válthatók voltak; a kedves pénztárosnők csupán sajnálkozással igyekeztek megnyugtanni a jegyet váltani óhajtó, de jegyet nem kapó s hosszú orral távozó n. é. közönséget. Az előjegyzések valószínűleg még a műkedvelői előadás tervének megfogalmazása előtt eszközöltettek.

Ha színészeink műkedvelőkké válnának, nem kellene panaszkodniok a csekély mérvű színpártolás miatt, sőt a kritika sem gyakorolna kárlehetlen szigort irányukban. A műkedvelő csakis előfizetést szerezhet, ha sikerül némiképp is szere-

pének kellő niveaujára emelkedni, s ha azt sikerrel tölti be, még babért is arathat.

Műkedvelőink méltán megérdemelték a kitüntetést és elismerést, melyben részesültek; mert ritka eset, hogy műkedvelői előadás minden tekintetben oly sikerült lett volna, mint a mostani. Ugy szerepkiosztás- és felfogás, mint rendezés tekintetében bármely kisebb vidéki szintársulat által előadottal versenyezhetett volna. És ebben legfőbb érdem Sipos Sománé urhölgyet illet, ki eltékozva attól, hogy szerepének minden egyes jelenetében excellált, de elismert színésznői rutinját érvényesítve az egyes szereplőket mintegy kiképzé szerepük helyes felfogására. Az összejáték, daczára a csak néhány próbának, a mely az idő rövidege miatt tartatott, kitünően sikerült.

Medveczky Lujza k. a. kitünően adta a huszárság iránt ellenszenvet nem tanusító Zsuzsi szakácsnét. Valóban ügyes és takoros kis szakácsné volt.

Tamás Geróné urhölgy alakítása remekül sikerült. Pajzan kedvvel élvénységgel személyesíté Elza bárónét. Oly könnyedséggel és otthoniasággal mozgott a színpadon, mintha ott nőtt volna fel.

Császár Béla ur, illetve a jóképű Vendelin megjelenésével és parlírozásával nagy mértékben hatott közre a közönség megnevetetésében. Komikai helyzetekben gazdag szerepét ügyesen tölté be. Ugyancsak elismerést érdemel Bakay Pál ur is, ki az elegans modoru huszár káplár szerepét kellő sikerrel játszá.

Krecsmárik Juliska k. a. oly megkapóan reprezentálta Éva kártyavető cigány asszonyt, mintha — csupán tanulmány miatt — gyakrau-

vette volna igénybe egy elismert kártyavetőnő jóslásait.

Elismerés illeti még Zlinszky Ilona k. a. Opauszky J. Kovács László, Szél Ernő, Golian István, Terray László és Koncz Elek urakat, mivel nem csekély mérvben járultak hozzá az est sikeréhez.

A közönség szinte elárasztotta a szereplőket koszoruk és virágcsokrokkal, az egyes jelenetek után frenetikus taps által adtt kifejezést elismerésének.

Előadás után a műkedvelők és a műkedvelők kedvelői társas vacsorára gyűltek össze a Barány szálloda nagytermében, melynek folyamán sikerült toasztokban éltették a szereplőket. A vacsorát tánckövette, mely kedélyes hangulat közt egész hajnali órákig tartott.

T e h e t y i

Műkedvelői előadás.

I. Az ostrom.

Miként a nyár felhői — oly hirtelenséggel jött az egész — s ép ugy mint azok, midőn a kiégett földnek porára bocsátják áldott esőjüket: üdéséget, életet kellet egyhangúságunkba a helybeli jótékony nőegylet által f. hó 21-én lelkesen rendezett. — Sipos Sománé urnő által kitünően előkészített — a műkedvelő urhölgyek és urak által pedig kifogástalanul előadott műkedvelői színelőadás. A színi jelentés szerint: jegyek előre válthatók az előadás napján reggeli 9 órától a színköri pénztárnál — ez igen nagy előny lett volna ez alkalommal, mert nagy volt az óhaj ismerőseink művészetében gyönyörködni: csakhogy ezt az előnyt megrontotta az a sajnos körülmény

száz forint rendeltetési céljától nem fog elvonatni. Azonban a legnagyobb fájdalommal kell tapasztalni, hogy az alapítók alig hogy megtették a nevelésügy oltárára ajánlataikat, már is meghiusul nemes törekvésük. A községi képviselőt csak egy határozattal képes lehetne ez intézet fennmaradását biztosítani; ha tudniillik: évi 100 frt segélyt szavazna e nemes célra.

Egyesek ernyedetlen buzgalommal működnek jelenben is, hogy e társulati nőnövelde fel ne oszoljék, hogy az összeadott fillérek gyümölcsözzenek a nevelésügy oltárán. De ha a hideg közönység a legmegrendítőbb eseményt, a felosztást idézné elő, akkor is édes emlékezet fog csatolni bennünket Heizler Róza kisasszonyhoz, ki fáradságot nem kimélő ügybuzgalommal, teljes odaadással úgy működött, hogy mindnyájunk elismerését a legnagyobb mértékben kiérdemelte.

Vajha sikerülne növeldeink fennállását biztosítani! Vajha mielőbb elmondhatnánk, hogy: adott a gondviselés Maecenásokat, kiknek neveiket a hálás utókor kegyelettel fogja emlegetni.

Zih Károly
néptanító.

Ujdonságok.

— **Az érettségi** vizsgálatok a helybeli főgymnasiumban most folynak. Ntú. Achim Ádám elnökléte mellett Ngs. Scholcz Gusztáv egyetemi tanár jelenlétében, oly beosztással, mely szerint az 54 megvizsgálendő ifju 6-os csapatokban jelenik meg a vizsgán. Hat ifjunak megvizsgálása fél napot vévén igénybe az összes tanulók kedden lesznek megvizsgálva. A VIII. osztály 58 növendékéből 1 visszalépett 3 pedig az írásbeliből visszautasított.

— **Helyes megoldás** A helybeli nőegylet azok számára akik a multkorú műkedvelői előadásához nem jutottak szerdán ismételtetni fog az előadás. Erre vasárnap reggeltől kezdve jegyek előre jegyezhető Nyacsik Soma ur kereskedésében.

— **Haviar Dániel** Szarvas város orsz. gyűlési képviselője jövő vasárnapon, jul. 4-én a délelőtti istentisztelet után fogja megtartani beszámoló beszédét a városházán. Midőn ezt a t. közönség tudomására hozni van szerencsénk, akkor egyuttal tisztelettel felhívjuk igentisztelt polgártársainkat, hogy ez alkalommal partikulómbőség nélkül szíveskedjenek, minél nagyobb számban, a mondott helyen megjelenni.

— **Gondnok választás.** A szarvasi ág. h. ev. egyház a mai vasárnapon, az isteni tisztelet végzetével közgyűlést tart, melyen a gondnokválasztás fog megejteni. Jelöltettek ezen állásra a jelenlegi — ifj. Melis György — gondnokon kívül Sonkoly Márton és Komar Mihály presbyterek.

— **Vérmérgezés.** Bárdon Mihály, 30 éves napszámos I-ső huszár ezredbeli honvéd, takonykóros lőtől megkapta e szörnyű betegséget, iszonyú kínok között vérmérgezés következtében f. hó 24-én kiszendvedett. Sajnos, hogy az a legszigorubb rendszabályok dacára sem kerülhető ki hasonló szerencsétlenség!

— **Dr. Szeberényi Gusztáv.** bányakerületi ág. h. ev. püspök július első felében a barsi egyházakat fogja kanonszerűleg meglátogatni, még pedig a következők rendben: jul. 1—4 Körnöczbányát, 5—6 Nemes-Kosztolányt, 7—8 Nagy-Szelezsényt, 9—11 Lévát, 11—12 Fakó Vezekény-Farnadot.

— **Hangverseny.** A szarvasi ág. ev. főgymnasium ifjusága jun. 22-én tartotta évenként szokásos záró ünnepélyét egybekötve hangversenyyel. A hangverseny sajnálatunkra igen gyér közönség jelenlétében folyt le, miert szemrehányást tehetünk magunknak, hogy a szegény ügyekezett tanulóifjak törekvése iránt oly csekély figyelmet tanusítottunk. A belépti-díj 50 kr volt. Egy valaki tréfásan megjegyezte, hogy ez sok egyszerre, s mindjárt többen lennének — ugymond — ha bejövét 30 krt — s kijövetkor ismét 30 krt kellene fizetni. De egyszerre! az szörnyűség! . . . A szavalók: Erdős, Varságh, Petrilla, Sinkovits Jenő zajosan megtapsoltattak. A zongorán játszó Szegedy és Omazta szép sikert tanusítottak. A Benka Pál ur által remekül vezetett dalkar nagy lelkesedés között rengett számos dalt. Szóval: a szellemiekben teljes volt a siker — 46 frt. jövedelem mellett!

— **Nyilvános nyugtázás.** Az óvoda részére utólagosan kaptam 5 frtot az áldozatkész és intézetünket mindég pártoló Kvacsa Jánosné asszonytól Mázor József urtól pedig 3 frt 62 krt mint az általa rendezett multság maradványát. Fogadják köszönetünket. Dr. Fuksz Ede.

— **A szarvasi nőegylet** által f. jun. 21-én rendezett műkedvelői előadás összes bevétele 199 frt 20 kr. kiadása 73 frt 7 kr. tisztajövedelem marad tehát 126 frt 13 kr. A rendezőség.

— **Erőművészet.** Csütörtök óta időz városunkban Müller Vilmos erőművész és családja. Ő maga a „világ legerősebb emberének hirdeti magát, s állítása éppenséggel nem tűnik fel túlzottnak azok előtt, kik erőmutatványait szemlélték eddigi előadásából. Müller ur nemcsak hogy nagy könnyedséggel emelgeti a negyed m.-mázsás körtéket a kisujján, hanem azonfelül a hajmeresztésig meglepő bámulatokra ragadja a közönséget minden kigondolható erőmutatványokkal. Ily bámulatos mutatvány az, midőn egy ekét ütőhelyében — kétkézrel fogva a rudja végét — felemel, fogaira helyezi s a nagy teherrel felemelkedik. Fogaiiban,

alkapesában szintén bámulatos erő lakozik, mert körülbelül egy mázsát kitévő vas körtéket egybefűzve emelget fogaiival s azokat tánczoltatja. Meglepő a bánásmódja azzal az 50 kgr. súlyúnak konstatait vas ruddal, melyet ő alig sejtethető erőlködéssel kezel. Telt akós hordóval, megvasalt kocsis kerékkel, Wertheim szekrényvel, kovács ülővel stb. borzadalmasságokat mivel. Szóval többet láttunk, mint a mennyit látni reméltünk. A pihenésre szükségelt időközöket betöltik: az erőművész neje Müller Anna és két kis fia különféle ügyességekkel. Az előadás első estélyén díszes érdeklődő közönség volt jelen, bár a szinkör nem telt meg. Dícséretre méltó eljárás Müllertől, hogy mindenütt jótékony célra is áldoz előadásából. Így a pénteki előadás jövedelmének 30%-jét, jótékony célra szánta. Kívánunk neki épséget és egészséget.

— **Vizsgálat** a szarvasi polg. leányiskolában. Hetfőn és szerdán tartatott meg a helybeli polg. leányiskola nyilvános vizsgája, még pedig az első napon az elemi osztályok növendékeivel, az utóbbi napon pedig a polgári osztályokkal. Mind a két napon a szülőkön kívül számos más érdeklődő is jelen volt a szépen sikerült vizsgálaton, mely alkalommal ismételt is meggyőződhetett mindenki ezen leánynevelő iskola szükségessége és hasznos volta felől. Egy tanteremben voltak kiállítva a szebbnél szebb kezi munkák, hol a hasznosat a széppel összekötve láthatuk, miert méltán illeti elismerés Lukes Ilka kisasszonyt, ki nagy figyelemmel és gondnal oktatta a növendékeket. A vizsgálatokat tornászati gyakorlatok fejezték be, midőn örömmel láttuk, hogy a derék főisk. tornatanár Oláh Miklós rövid időn is szépen betudta gyakorolni a növendékeket s megkedveltette velök ezt a szükséges tantárgyat. A vizsgálaton előbb ntú. Achim Ádám, utóbb ntú. Sárkány János elnökölt, midőn utóbbi lelkes beszédet intézve a növendékekhez a tanévet befejezettnek nyilvánította. Az iskola igazgatója T. Moravcsik Géza, annak történetéről részletes programot szerkesztett, melyet rövideden ismertetni fogunk lapunkban.

— **A Szarvason** 1876-ik évben érettségi vizsgát tett oskolatársak 10 év utáni találkozásuk alkalmából 1886. év július hó 1-én mélt. Bolza József gróf kertjében az üvegházban nyári táncmulatságot rendeznek, melyre az érdeklődő közönséget, — miután külön meghívók nem bocsátatnak ki, ez uton hívja meg a rendezőség. Kezdeté esti 7 órakor.

(Z.) — **Békés-Szentandrás**on jun. 19-én d. u. 4 órakor sötét komor felleg terült a láthatárra, melyből tyuktojás nagyságu jéggel vegyes zápor ömlött

hogy az „előre” fokozni is lehet, még pedig a következőképen: „előbbre, legelőbbre.” — Így történt, hogy akik a pénztármításkor bátorkodtak jegyet kérni, azok már csak nagynehezen juthattak a szinkör legvégén elhelyezett szapulószekekre, vagy a zenekarba. Csak legalább duplán fizettek volna a magokat előjegyző családok.

Örökké hiba marad, hogy nem jelentettek ki az intézők, miszerint „előjegyezni két hét óta lehet” akkor nem történt volna annyi kellemetlenség, mint a menyőinek tanui voltunk!

Nagy sietséggel jó egy fiatal ember a pénztárhoz, első szeretne lenni, pedig még várni is kell talán, mert még nincs kilencz óra. De látja, hogy a pénztár ostromnak van kitéve — s az ostromlók nemhogy ritkulnának, de sőt egyre szaporodnak a számuk.

— Kérek egy páholy széket.

— Ha ha ha! . . . arra kissé korábban jött volna, mondja valaki keserű gúnnyal.

— Micsoda? Már nincs? Nos akkor négy körszéket.

— Az volna csak a nagyon jó! . . .

— Akkor hát zártszéket . . . csapszéket . . . mézszárszéket . . . akármilyen széket, csak ide vele. Fizetem! . . .

— Nincs. Nincs. Nincs . . .

Hát mi ez?! — Nem lesz előadás? —

— Előadás lesz. Hogy ne lenne!

— Előadás lesz? Jegy pedig nincs? Közönséget nem bocsájtanak, — vagy mi ez?

— Tessék megérteni: elkelt minden jegy!

— De hiszen az nem lehet. Most van 9 óra.

— Hja az csak azoknak van oda nyomatva a színlapra, akik nem szándékoznak az előadást megtekinteni. Kinek komoly szándéka volt jönni, az már

tegnap is tudhatta volna, hogy jön, és akkor beszaladgálhatta volna az intéző köröket egy kis „protekezióért”. „Kaparj kurta — neked is lesz!”

— Node ez mégis . . . (ugyan mit is mondjon ra az ember, mikor annyi félelép hallottuk!)

A dologból viczezelődés támadt, ha egy-egy uri ember rohant siető léptekkel, kárörömmel engedték az udvaron lévő egész a pénztárig, kivel azután végig játszódtak az előbbi jelenet. Sokan Zelenák „protekezió”-ját kérték, menjen valami „Nagy méltóságú miniszter nevében jegyet kérni.” No nem mondom, hogy így sikerült volna!

II. Az előadás.

Nagy nehezen bejutottam a komámmal — s úgy vagy két arasznyi tért sikerült hoditanunk, hol is aképen rendezkedtünk be ketten, hogy egyszer ő néz, én meg hallgatom, (mert a nézőnek a feje füstöl össze préseltetett), — majd meg én fogok nézni s ő hallgatódzik. Ezt jól kigondoltuk. S megvallom, hogy nem sajnáltam a préseltetést, mert az előadásról teljes komolysággal mondhatom, hogy sikerült. Még pedig nemcsak Siposné ó nagysága művészi játéka okozta a sikert; de a többi urnői szereplők: az aranyos Zsuzsika szakácsné (Medveczky Lujza) pergő nyelvecskéjével, a cigány leány (Krecsmárik Juliska) kifogástalanul szabatos játékaival, az élénk baronesse (Tamás Gerőné) háladatlan szerepének élethíven történt visszaadásával, — Zlinszky Ilonka bájos megjelenésével sőt a „néma hölgyek” tüneményeszerű belépésökkel — mind együtt és külön feledhetlenné tevék az estét. Nem különben a férfi szereplők. Opauszky János egész otthonos volt a háziuri s apai szerepben — s kellemesen játszott. Ah! a Vendelin, a derék Vendelin! Csizsár Béla urénál jobb kezekbe alig kerülhetett volna ez a szerep. Kedvence lett egy-

szerre a közönségnek, — s végig az maradt. Szendy Árpád ur az „anyám asszony katonáját” — azzal a kedvességgel állította előnkbe mely neki tulajdona. Jól „mazzalkodott”. Golián István ur kitűnően volt maszkirozva, s hűségesen adta az egykedvű házmestert. Kovács László ur a tapasztalatlan s naiv lelkű ifjat (Baumann technikust) jól képviselte. Utóljára emlitem a „Huszár káplárt, — (Bakay Pál ur,) ki a czimszerepet játszotta. Szép huszár volt, s igyekezett megfelelni a követelménynek. Szívesen vártuk mindenkor megjelenését. Kisebb szerepe volt Szél Ernő urnak, Terray László urnak, mindketten helyesen töltötték be helyüket. Különösen Terray ur, még rögtönzött bukkásában is remek esch-káplárt festett magából. Általán mind a szereplők kiérdemlik elismerésünket, s köszönetünket. Sokkal többet adtak nekünk, mint amennyire fokozódtak igényeink, mert az egész hosszú este — rövid volt a közönrégnek — még azoknak is, akik a szapuló széken álltak 4 óra hosszat!

III. Utóhangok.

Előadás után „banquette” volt a vendéglő nagytermében. — No, én erről nem szólok.

Az általános meglegedés, mellyel azon szerencsések távoztak, kiknek sikerült az előadásra beküzdenni magukat, annak a közóhajnak adott kifejezést, hogy az igen tisztelt műkedvelők nagyon lekötelenek közönségünket, ha ismételnének a darab előadását. De ily óhajtott esetben, nagyon jól cselekednének az intézők ha a pénztármításkor is juttatnának jegyet a jókor jövőknek, mert az tagadhatatlan hogy egyiknek olyan a pénze mint a másiké. . . .

B . . . . ó.

alá. A község belterületén és a községhez közel eső szántó földeken, szőlőben rendkívül nagy károkat okozott. A jégzápor annyira tönkre tett sok vetést, hogy a tulajdonosok ez idén nem fognak aratni. Szerenese azonban, hogy a jégzápor özöne nem annyira a szántóföldeken mint a község belterületén hullott alá, mert nagyon természetes, hogy a szántó földeken még nagyobb kárt okozott volna.

— **Lóusztatás** a város központján. Ilyen is megtörtént az utóbbi sűrű esőzések következtében, hogy egy polgártársunk feleslegesnek gondolta lovait a Körösben mosdatni, hanem a helyett a házak előtt levő kanálisok egyikének a ló hasáig érő vizében uszaltta azokat, nagy öröme a kanális mellett levő háztulajdonosának, aki boldogan nézte, hogy a friss meszelés milyen csífrázatot nyer a lúsoktól. Dehát mire való oda házat építeni, a hol vizet tova nem bocsájtó kanálisok tartatódna fel?

Kondorosi család mellett... vagy is inkább magában a csárdában f. hó 14-én (kissé későn jelentjük, mert későn vettük) igen sikerült zártkörű táncmulatságot rendezett az iparos ifjuság. Az egykor felelmetes hírű család ártatlan jókedvnek vált színterévé. A tánc kora este vette kezdetét, — s késő reggelig tartott a jókedv. Daczára a bealott esőnek (úgy látszik ott rendelkez meg a jóidőt, ahol mi magunk az ovoda junialisakor) mégis sokan gyűltek egybe s nem volt hiány szép hölgyekben. Ilyenek közül felemlítjük: Srin Rozáliát, Viszkok Erzsébetet, Jámbor Ferenczét, Varga Istvánnét, Erdélyi Lászlónét stb. A négyest 28 pár táncolta, mi eléggé bizonyítja a mulatság teljes sikerültét.

— **Iskolai takarékpénztár.** Tudvalevő dolog, hogy az iskolai takarékpénztár ügyét a szarvasi ev. egyház 15 iskolájából csak is a Moeskónyi Ágost vegyesnemű magyar elemi népiskolájában karolták fel, még pedig nevezett tanító emyedetlen buzgalma következtében ez évben már igen szép eredmény tanuskodik annak életrevalóságáról. Erről tesz tanubizonyítást az alább következő kimutatás, illetőleg feletés, melyet tme egész terjedelmében közlünk: Kimutatás a szarvasi vegyesnemű elemi népiskola takarékpénztárának, a lefolyt 1886-iki tanévbeli eredményéről; Ez év már a 6-ik az intézménynek iskolában való meghonosítása óta, midőn is örömmel hozhatom nyilvánosságra annak virágzását tanúsító kimutatásomat a következőkben: Az iskola 86 növendéke közül takarékoskodott 37 gyermek. A megtakarított összeg a tőkésített 1 frt 27 kr kamattal együtt teszen 50 frt 21 kr. Ez időszerint bennhagyott a következő tanévre a városi takarékpénztárban 36 frt. A tapasztalat s a megtakarított összeg mennyisége világosan támogatják azon állításomat, miszerint ezen intézmény egyrészt a takarékoskodókra nézve fokozatosan serkentőleg hatott, másrészt, hogy az a szülőknek és az egyházmegyének is teljes méltánylását s elismerését kivívta magának.

Nemkülönben tapasztaltam hogy a mióta (1881) kezelem iskolában a takarékpénztárt, azon 12 éves. más iskolából hozzám került növendékek közül (ez évben számszerint 20-an) kik ezenmagyar központi iskolában csak a magyar nyelv tökéletes elsajátítása céljából iratkoznak be még egy, utolsó évre, előfeltétel bizalmatlanságot tanúsítottak e nélkülözhetlen intézmény iránt az által, hogy teljesen mellőzték azt; mi világos következménye annak, hogy előbbi iskolázatásuk helyén nem létezvén ilyesmi, a takarékoskodásra való buzdítgatás, és szoktatásra is hiányzott az alkalom!

A kitett pénzüsszeg rendszeren iskolai eszközök épületes olvasmány s ruházat beszerzésére fordítatott. Egy némelyike azt a posta-takarékpénztárba helyezte át. Többen apró összegeiket az orsz. tanítói árvaházra kitett perselybe kebelezték s eként óhajtak a jászivü adakozást gyapornálni. Ilyenek voltak névszerint, kiknek adományát e helyen is nyugtázni óhajtom: Benka Ilka 10 kr. Demcsák Nina 3 kr. Gaál István 4 kr. Hrivnák Mari 4 kr. Szabó Etel 9 kr. Örtel I. 10 kr. Lauko I. 5 kr. Maresek testvérek 10 kr. Mojzsis Zoltán 5 kr. Ponyiczky Gizella 10 kr. Tákos S. 5 kr. Tákos L. 5 kr. — összegekkel összesen 80 krt adományoztak. Mi a hiteles tanuk jelenlétében felbontott perselyben találtatott 1 frt 20 kr. összeggel együtt kitett 2 frtnyi összeget: Az ellenőrzés gyakorlatik a takarékpénztári hivatalnok, a szülők, gyermekek és az egyházi elnökség által.

Szarvas 1886 jun. 25.

Moeskónyi Ágost,
tanító.

Apró hírek. Perovics Lajos k. tarscai jegyző f. hó 18-án ismeretlen okból főbe lőtte magát s 19-én kiszendvedt. Gyulán jun 18. tűz volt, mely Csáky Ferencz asztalosnak Korona utczai házat elhamvasztotta. Eljegyzés Hosszúmezői Nagy Emil honvéd hadnagy megyénk árvaszéki elnökének fia eljegyezte Negyessi Szepessy Jolan k. a. Fekete-Győrösön. A gyulai kir. törvényszék az orosházi csendőr gyilkosainak Farkas József és Tompa Balázsnak végtárgyalása jövő hó 5-re tüzetett ki. Torday Grim Gyula szintarsulata Bánfalváról Mező-Berébe távozott.

— **Helyreigazítás.** Mult számunk „közébdé” című rövidközleményében előforduló azon hibaért, hogy két legutóbb nevezett felköszöntőnek neve fellett cserélve, midőn azt most helyre útjük, elnézést kérünk.

— **A népfelkelés és az életbiztosítás.** Az „Assicurazioni Generali” igazgatósága arról értesít bennünket, hogy az állami jóváhagyás fentartásával elhatározta, hogy az életbiztosítási ágban, a biztosítottak érdekében több rendbeli újítást fog a kötvényfeltételek közé felvenni, különösen a legmesszebb menő engedményeket teendő a népfelkelésre kötelezettek érdekében. Ugyanis a kötvény, ha a biztosítás már legalább egy év óta érvényben volt, a népfelkelésre kötelezett biztosított irányában jogérvényét minden pótdíjfizetés nélkül az esetre is megtartja, ha az illető tényleget hadi szolgálatra fogna behivatni és pedig 15,000 frt erejéig terjedő biztosítással a teljes összegre és az egy és ugyanazon egyén életére szóló nagyobb biztosításnál 15,000 frt-ig. Ezen kedvezményben a társaságnál már biztosítottak is részesülnek, a mennyiben azoknak megengedtetik, hogy mostani kötvényeiket kicserélhessék az újabb feltételeknek megfelelően kiállított kötvényekkel. — Örömmel üdvözljük ezen újítást, mely oly hatályos módon tesz eleget a mai kor kívánalmainak. A nagy iparos és közgazdasági intézmények mérvadó képviselőinek kétségtelenül nem csak üzleti feladatuk, hanem egyszersmind kötelességük is, hogy lehetőleg számoljanak a napi kérdésekkel. — A népfelkelési törvény az életbiztosítási intézményt ily kötelességgé vált feladattal állítja szembe, melynek szabadelvé megoldására első sorban is a nagy és hatalmas belföldi biztosító társaságok kötelezvék. — Hogy az Assicurazioni Generali tudatában az általa elfoglalt előkelő állásnak, ezen az egész népességre nézve kiválóan fontos ügyben is első való, mely megtette az elhatározó lépést, teljes elismerést érdemel.

Irodalom és művészet.

(A század csodái) közé méltán sorozhatók a mai tökéletes szerkezetű nyomdagépek s örvendetes, hogy hazánkban is képviselve vannak már azok szép számmal, a hírlapirodalom nagy fölvirágozása folytán. Csak a mult ősszel tette közzé a „Pesti Hírlap” az ő új szerkezetű rotációs gépének érdekes leírását, megjegyezve, hogy az tizezer példányt nyom ki a lapból egy óra alatt, még pedig fölívágva és összehajtogatva, s íme, már ez a gép is fölül van mulva, a mennyiben — mint a szerkesztősége minket értesít — már megvan rendelve a lap részére Würzburgban oly második rotációs gép, mely nem kevesebb mint huszezer példányt állít elő óránként. Valóban bámulatos haladás, akár a gépgyártás mai tökélyét, akár egy ily kedvelt lapnak rohamos terjedését vesszük figyelembe, mi ily óriási produktáló képességű gépek beszerzését teszi szükségessé. Így lehetségessé válik a „Pesti Hírlap”-nál, hogy ami hajnali 3 óráig történik, az már teljes részletességgel olvasható legyen a hajnali 4—5 óraker vasutára szállított összes lappéldányokban sőt lehetségessé éjjeli 2 órákor egész új vezércikket, tárcát vagy a táviratilag jelzett események által alkalmivá tett egyéb közleményt a lapba fölvenni. Oly tökélyre a lapszerkesztésnek, minőről csak tíz év előtt sem mert volna magyar szerkesztő és kiadó álmodni! S hogy e rohamos haladás épen a „Pesti Hírlapnál” jelentkezik, azon senki sem fog csodálkozni, aki tudja, hogy e lap ma a legnépszerűbb és legelterjedtebb Magyarországon, mert amellet, hogy sokat és sokfélet ad s kitünően van szerkesztve, mégis a legolcsóbb (egy óra 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr): a komoly tartalom mellett mindig sok benne a mulattató (tárcák, karczolatok, apróságok a legjobb íróktól) s külső kiállításra nézve ma a legdíszesebb a napilapok közt; szóval oly lap, mely a tömeges felkarolást meg is érdemli. Mutatványszámokat levelezőlapon nyilvánított óhajra bárki-nek egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal (Budapest, nádor-utca 7. sz.) hova az előfizetési pénzek is küldendők.

A „Vasárnapi Ujság” június 20-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Az öngyilkos bajor király. — Az Alföldön (Köstemény) Pásztor-tól. — Nehány lap Bajorország történetéből. — München. — Sándor Matyas. Verne Gyula regénye. — Egyveleg. — A nymphenburgi kastély. — A meghalt király születéshelye. — A starnbergi tó és bergi kastély. — Hohenschwangau és Neuschwanstein. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halálozások. — Sakkjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Hetinaptár. — Képek: II. Lajos bajor király. — A bajor király életéből: Ammerland a starnbergi tó mellett. — A starnbergi tó, királynékn nyaralóhelyéről, Feldafingból nézve. — Münchener képek. — Sándor Matyas. (Két képpel.) — II. Lajos bajor király (Fiatalkori arcképe). — Stanbergi Berg kastély és a starnbergi tó. — A nymphenburgi királyi kastély. 1. A kastély bejárata. 2. A kastély a parkból tekintve. — Dr. Gudden, a király áldozatul esett orvosa. — Neuschwanstein, a bajor király legújabb épült kastélya. — Hohenschwangau, a bajor király kastélya és utóbbi tartózkodási helye. — II. Lajos király sajátkezü név-aláírása.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt a „Politikai Ujdonságokkal” együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem utca 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 1 frt.

A „Jogtudományi Közlöny” jun. 18-iki (25.) száma a következő tartalommal jelent meg: A német peres eljárás bírálati. (Bähr válasza a berlini jogász-egylet, Henrici és Wach ellen.) Tóth Gáspár selmeci ügyvéd. — Törvénykezési szemle: A biztosítási díjperéről. Dr. Turay Sándortól. — A jelzőtulajdonos védelme a jelzőlogkereset ellen. I. Dr. Imling Konrad budapesti kir. táblai bírótól. — II. Ternovszky Béla lugosi székí bírótól. — A kisebb polgári peres ügyekről szóló törvény megváltoztatásáról. Serly Antal budapesti kir. aljárásbíró. — Különlék. Melléklet: Curiai határozatok. — A budapesti kir. tábla elvi jelentőségű határozatai. — A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatai. — Kivonat a „Budapesti Közlönyből”.

A „Jogtudományi Közlöny” előfizetési ára félévre 6 frt, negyedévre 3 frt.

Gazdaság, ipar és kereskedelem.

Jegyzőkönyve

a békésm. gazd. egylet igazg. választmánya 1886. jun. 20. Csabán tartott ülésének.

Jelen voltak: Beliczey I. eln. Beliczey R, Németh L., Bartóky S., Rimler Vidouvszky J., és Z. Stark A., Sztraka Gy., Bájósy J., Plerch M., Zahoran P., Badics E., Fej B., Sóhár Z., Geiszt G., és Mokry S.

1. A megyei lóversenyek közül évről évre sürűbben felmerülő hiányt és igények tekintetbe vételével.

A választmány Sztraka Gy. eln. Rimler P., Fejér B. és a titkárból álló bizottságot egy új verseny szabályzatnak beterjesztésével biz meg és elrendeli, hogy minden verseny után annak anyagi eredményéről a legközelebbi választm. ülésen jelentés tétessék. Az idei jól sikerült lóversenynek rendezéséért Sztraka Gy. tagnak köszönet szavaztatott.

2. A Clayton-féle kéveköto és arató gépek és egy 3—4 lóerejű gőzcseplővel leendő kísérletnek a közgyűlés által a választmányhoz utasított rendezésére vonatkozólag, helyiségül Beliczey J. elnök urnak szives felajánlása folytán az ő Csaba melletti birtoka választatott s a nap kitűzése az igazgatóságra bízott, a gépgyártás azonban felszólíttatni határozatott, hogy a gépeket minden esetre jóval előre küldje le. A megejtendő kísérletet megfigyelendő s arról jelentést teendő bizottság a következő tagokból alakított meg: Elnök: Beliczey I., tagok: Székács I. Winternitz A. Kherndl Gy., Zlinszky J., Székér Gy., Pintér G., Hunyady S., Fejér B., Rimler L., Sztraka Gy., Zahoran P., Bartóky S., Lepény P., ifj. Gajdács J., Plesch M., Sóhár Z., Korony C., Láng Z., gr. Wenkheim G., Folyók I. és a titkár.

3. Olvasztatott B-Csaba városa közgyűlésének

H I R D E T É S E K.

az egyet-közgyűlése által elintézés végett, az egy-
 ieti kert-telek esere ügyébe a választmányhoz mely
 szerint a városi közgyűlés a felajánlott cserét mel-
 tányos becsü alapon elvben elfogadja s a mindkét
 testület elé jóváhagyás végett terjesztendő egyes-
 ség megállapítására alakítandó vegyes bizottságba
 részéről Zsiros M., Vidovszky J., Kliment S., J.,
 Sztraka Gy. és Ónodi Jánost nevezi ki.

A választmány az egyet részéről a vegyes
 bizottságba a kertbizottságnak tagjait, névszerint
 Sóhár Z., Stark A., Vidovszky Z., Bartóky L.,
 Széchényi S., Grócz B., és a titkárt oly utasi-
 tással választja meg, hogy a vegyes bizottság
 megállapodását a választmánynak betérjessze.

4. A gyomai uradalom megszemlélésének
 ügye a közgyűlés által szintén a választmányhoz
 tétetvén at.

A birtokosnak beleegyezése előbb kiközélni
 határozatott, melynek megérkezése után fog a
 szemleküldöttség megalakittatni.

5. Egy bankfiók vagy mellék helyiségnek
 Csaba részére kérelmezését a közgyűlés szintén
 a választmánynya ruházta át.

Ez ügyben tanulmány- és javaslat tételre
 Beliczey I. eln. Vidovszky J., Németh L., Plesch
 M., Löwinger L., Bódics E., Sztraka Gy. és E.,
 Székacs J., Lepény P., Szemian Z. és a titkárból
 álló bizottság küldetik ki.

6. Olvastatott a megye bizottsága f. év.
 máj. 17. jegyzőkönyvének és küldött kint cikke,
 melyben felszólíttatik adjon be véleményes ja-
 vaslatot a torontálmegyei gazd. egyet n. sz. mik-
 lösi gazdakörének a gazd. téli tanfolyamok ügyé-
 ben a m. kormányhoz terjesztett és pártolás végett
 a megyének átküldött kérelme felett

A választmány e kérdést a Csabán felállít-
 andó földmives iskolának a közgyűlés által a
 választmányhoz áttett kérdésével kapcsolatosan
 véli megoldandónak s ezért Zsilinszky M. eln. a.
 Bartóky L., Rimler P., Sóhár Z., Sztraka Gy.,
 Németh L. és a titkárból álló bizottságot oly
 utasítással küldi ki, hogy egy földmives iskolának
 Csabán felállítása ellen felmerült nehézségeket
 felkutatóván, annak a gazd. téli tanfolyamok kér-
 désével kapcsolatos megoldására nézve a választ-
 mány elé javaslatot terjesszen.

Közlő: Mokry Sámuel,
 egyl. titkár.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Mihály József
 Főmunkatárs: Bolygó.

Külföldi díjak:

A gráci 1880. évi orsz. kiállításon emmerési oklevéllel.
 A triestli 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
 A bécsi 1883. é. nemzetk. gyógyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
 A torontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
 A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy-éremmel
 haladás- és versenyképességért.

A MOHAI

ÁGNEZ

FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SZÁRVASZYUUVIZE

kötő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán
 alapuló bajában. Általában a víz mindazon kóros kiütés- és élelmi-érdekl., melyekben a szervi
 élet támogatása és az idegrendszer működésének felfröszási kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál
 főraktár Budapest: en.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás

palack 1.800,000 palack.

Szarvason kapható:
Nyácsik Soma és Réthy Sándor
 uraknál 12-6

SALGÓ-TARJÁNI

TÖMÖR (darabos) és KOCZKA-SZÉN.

A közeledő cséplési idény alkalmából ajánljuk a t. cz. gazdászoknak

LOCOMOBILGÉPEK FÜTÉSÉHEZ

legjobb sikerrel alkalmas és évek óta elismert

tömör- darabos és koczka-szenünket

kivánatra minden vasuti állomásra szállítva és legolcsóbb árak mellett.

SALGO-TARJÁNI KÖSZÉNBÁNYA-RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPESTEN, JÓZSEF-TÉR 12. szám alatt,

10-7 Az igazgatóság.

Öltönykelmek

csak tartós gyapjuból, középtermű férfi számára

3.10 méter	{ 4.96 frt. jó gyapjuból
egy öltönyre	{ 8. — „ jobb gyapjuból
	{ 10. — „ finom gyapjuból
	{ 12.40 „ egészen finom gyapjuból

Utazsi plédok darabja 4, 5, 8 egész 12 frt. Igen
 finom öltönyök, rabraváló, felöltő, kabát- és esőköpenyeg
 kelmek, loden, commis, kammgarn, cheviots, tricot
 peruyien, doszking szöveteket ajánl

Alapítva **Stikarofsky János** — 1866. —
 gyári raktár Brünben.

Minták bérmentve, Minták a szabó urak számára bérmen-
 tetlenül. Utánvételi küldemény 10 frton felül bérmentve.
 Állandó raktáram van 150.000 frton o. é. meghaladó
 értékben és természetesen, hogy az én világüzletemmel sok
 maradék (Rest) 1-3 m.nyi hosszúságban található, én
 pedig kényszerítve vagyok az efféle maradékokat mélyen
 leszállított árakon elfecselelni. Oly kis maradékokból
 mintát lehetetlen küldeni. Ellenben oly maradékok,
 melyek nem tetszenek, kicsérletnek, vagy visszaküldé-
 tik a pénz (Megjegyzem, hogy más firmák maradékokat
 szinte becsérletnek, talán még rosszabb kelmevel, azon-
 ban a pénzt vissza nem küldik.)

Nem szállítható és szidélő firmák utánzásai
 következtében arra érzem magamat utalva hogy a hir-
 detést abba hagyjam, felhívom azért t. megrendelőmet,
 hogy szállár üzletemet emlékeztetékben tartsak, a szük-
 ség esetén becses megrendeléseikkel, melyekre mindig
 a legnagyobb figyelemmel leszek, megtisztelnének.

Levelezünk német, magyar, cseh, lengyel, olasz
 és francia nyelven. 20-18

F A R K A S M Ó R

Uri-, női- és gyermek-lábbeli

gyártmányaimat ajánlani Készítményeim elegáns kivitel tartós
 ság és mint az alább közölt részletes árszabály mutatja, jutá-
 nyosság által tűnnek ki.

Cipő-árak hölgyeknek:

Fin. lasting cugostopán 3.—	Regatta-cipők finom
zergebőrből . . . 3.25	lasztigból . . . 2.20.
kiből . . . 4.—	fin. zergebőrből . 2.50.
lakkbőrrrel . 4.—	vásznon tonrista drapp . 2.50.

ránkos-csizma és cipő-árak gyára kicsinyben és
 nagyban a "válasz-csizma" Budapest,
 király-utca 44. sz.

Van szerencsém n. é. vevőimnek tisztelettel
 tudomásukra juttatni, miszerint
 az eddig kis-diófa-utca 7. sz.
 alatt létező cipő-árak gyára-
 mat és gazdagon felsze-
 relt lábbeli-
 áruk gyári
 raktárát
 nagyban és

kicsinyben Király-utca 44. sz. alatt nyitottam meg, mely akla-
 lommal bátorokodom előnyösen ismert

F A R K A S M Ó R

Cipő-árak-gyára, Budapest király-utca 44. sz.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek és a nemtetsző
 áruk készséggel visszacsérletnek. 6-6

Cipő-árak urak részére:

Jó vichsbőrből . . . frt 3.20	Kid borjubőr fejeléssel 4.50
Mainzi borjubőrből . . . frt 4.—	lakkbőrrrel . . . frt 5.—
Zergebőr regatta frt 3.50,	Pincécipők lasztigból vagy zerge- bőrből frt 2.50, Gyermekcipők 1 firtól fölfelé, női komótcipők frt 1.20-tól, fölfelé, ránkos-csizmák 2 firtól fölfelé valamint a többi áruk is a legjutányosabb ár mellett.